SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1505

av Ajda Asgari och Ulrika Westerlund (båda MP)

En mer flexibel sjuk- och aktivitetsersättning för studier och rehabilitering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och förtydliga kraven för att beviljas aktivitetsersättning vid förlängd skolgång och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att regelverket för studier med sjuk- eller aktivitetsersättning är långsiktigt, förutsägbart och främjar utbildning efter individens förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett mer ändamålsenligt studiestöd för personer med långvarigt nedsatt arbetsförmåga och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ökad flexibilitet mellan studier, rehabilitering, aktivitetsersättning och sjukersättning för att underlätta övergången till arbete eller vidare utbildning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Utbildning är en av de viktigaste vägarna till självständighet, egen försörjning och delaktighet i samhället. För personer med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning kan studier vara avgörande för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden eller öka sin arbetsförmåga. Trots detta möter många människor fortfarande betydande hinder när de vill påbörja eller återuppta studier.

Förenkla och förtydliga kraven

Försäkringskassans regelverk om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång har en viktig funktion för unga som behöver längre tid för att avsluta sin utbildning på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning. Samtidigt vittnar många sökande om omfattande administration, långa väntetider och återkommande krav på kompletteringar. Detta riskerar att fördröja eller helt förhindra möjligheten att påbörja studier i rätt tid. När merparten av ansökningarna i slutändan beviljas finns det anledning att se över om beviskraven är proportionerliga och om processen kan förenklas.

Främja möjligheten till deltidsstudier

Reglerna för studier och ersättningar har blivit mer flexibla över tid, men många upplever fortfarande osäkerhet kring hur studier påverkar deras framtida rätt till ersättning. För många personer med nedsatt arbetsförmåga är deltidsstudier det enda realistiska sättet att genomföra en utbildning, samtidigt som det kan vara ett viktigt steg i rehabiliteringen och öka förutsättningarna för ett framtida jobb. Den som vill ta steg mot ökad självständighet ska inte behöva avstå från utbildning av rädsla för att förlora sitt ekonomiska skyddsnät. Systemen bör därför vara utformade så att utbildning uppmuntras snarare än motverkas.

Ett studiestöd som är anpassat efter individens förutsättningar

Dagens studiestödssystem är i stor utsträckning utformade för personer som kan bedriva studier i traditionell takt. Den som lever med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning kan behöva studera i långsammare tempo eller kombinera studier med rehabilitering. Regeringen bör därför se över hur studiestödet kan utvecklas så att fler ges reella möjligheter att utbilda sig efter sina förutsättningar.

Ökad flexibilitet mellan studier, rehabilitering och ersättning

Övergångarna mellan utbildning, rehabilitering, aktivitetsersättning, sjukersättning och arbetsliv är i dag ofta komplexa. För många innebär det att vägen tillbaka till arbete blir längre än nödvändigt. Ett mer flexibelt system, där individens arbetsförmåga och studieförmåga kan utvecklas stegvis, skulle skapa bättre förutsättningar för både ökad sysselsättning och förbättrad livskvalitet. Samhällets stöd bör utformas så att varje framsteg mot studier eller arbete uppmuntras och tas till vara.

Ajda Asgari (MP) *Ulrika Westerlund (MP)*